

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-98/2020

2020 m. rugpjūčio 20 d. Nr. KT143-A-S132/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo, sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-98/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Iš pareiškėjo prašymo matyti, kad jis prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos Konstitucijai neprieštarauja Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (2016 m. birželio 2 d. redakcija) (toliau – ABTĮ) 59 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje, pasak pareiškėjo, nėra nustatyta teismo teisė vertinti raštu pateiktus ir notaro patvirtintus liudytojo parodymus, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.137 straipsnio 1 dalis.

2. Pareiškėjas su skundu kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas panaikinti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimo dalį, kurioje pareiškėjas įpareigotas sumokėti papildomas gyventojų pajamų mokesčio ir privalomojo socialinio draudimo įmokų bei su šiuo mokesčiu ir šiomis įmokomis susijusias sumas (baudas ir delspinigius), Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. rugsėjo 19 d. ir 2017 m. rugsėjo 28 d. sprendimus, Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2017 m. liepos 12 d. patikrinimo aktą. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2018 m. birželio 11 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2020 m. vasario 19 d. nutartimi pareiškėjo

apeliacinį skundą atmetė, minėtą Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą paliko nepakeistą.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. gegužės 18 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Konstitucinis Teismas nagrinėja ir priima sprendimą, ar neprieštarauja Konstitucijai Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti Seimo priimti aktai, o šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Konstitucinis Teismas taip pat nagrinėja, ar neprieštarauja Konstitucijai ir įstatymams Respublikos Prezidento aktai ir Respublikos Vyriausybės aktai.

5. Pareiškėjas prašo ištirti, ar Konstitucijos 29 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui neprieštarauja ABTĮ 59 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje, pasak pareiškėjo, nėra nustatyta teismo teisė vertinti raštu pateiktus ir notaro patvirtintus liudytojo parodymus.

5.1. Pareiškėjas prašyme nurodo, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, atsisakydamas apeliacinės instancijos teismui pateiktus 2018 m. birželio 25 d. Kauno notarų biure duotus N. T. rašytinius parodymus vertinti kaip liudytojo parodymus, pritaikęs ABTĮ 59 straipsnio 1 dalį, ir atsisakydamas taikyti analogiją pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 192 straipsnio 8 dalį, pareiškėjo atžvilgiu pažeidė konstitucinį lygiateisiškumo principą, teisinės valstybės principą. Pareiškėjo teigimu, jis pateko į nelygiavertę padėtį, palyginti su kita ginčo šalimi, kadangi ne dėl nuo jo priklausančių aplinkybių liudytojo parodymai buvo atmesti ir dėl to buvo suvaržytos pareiškėjo procesinės teisės.

5.2. Pareiškėjo prašymo kontekste pažymėtina, kad pagal ABTĮ 56 straipsnio 1 dalį (2018 m. gruodžio 20 d. redakcija) įrodymai administracinėje byloje yra visi faktiniai duomenys, kurie priimti bylą nagrinėjančio teismo ir kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių proceso šalių reikalavimus bei atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. Nurodyti faktiniai duomenys nustatomi tokiomis priemonėmis: proceso šalių ir jų atstovų paaiškinimais, liudytojų parodymais, specialistų paaiškinimais ir ekspertų išvadomis, daiktiniais įrodymais, dokumentais ir kitais rašytiniais, elektroniniais, garso bei vaizdo įrodymais (ABTĮ 56 straipsnio 2 dalis). Pažymėtina ir tai, kad jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios. Teismas įvertina

įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais (ABTĮ 56 straipsnio 6 dalis).

5.3. Kaip matyti iš Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. vasario 19 d. nutarties, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, priešingai nei nurodo pareiškėjas, prie apeliacinio skundo pridėtus 2018 m. birželio 25 d. Kauno notarų biure duotus liudytojo N. T. rašytinius parodymus į administracinę bylą priėmė ir kartu su kitais byloje esančiais įrodymais vertino juos kaip rašytinius įrodymus.

5.4. Konstatuotina, kad, priešingai nei nurodo pareiškėjas, pagal ABTĮ įtvirtintą teisinį reguliavimą teismui yra suteikta teisė raštu pateiktus ir notaro patvirtintus liudytojo parodymus vertinti kartu su kitais byloje esančiais įrodymais. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjo prašyme ištirti ABTĮ 59 straipsnio 1 dalies tiek, kiek jo nurodyta, atitiktį Konstitucijai nėra tyrimo dalyko.

5.5. Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs, jog tai, kad prašyme nėra tyrimo dalyko, reiškia, kad prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2020 m. balandžio 1 d. sprendimas Nr. KT63-A-S58/2020, 2020 m. balandžio 15 d. sprendimas Nr. KT75-A-S70/2020, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020).

5.6. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

5.7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

6. Pareiškėjas taip pat prašo įvertinti, ar Konstitucijos 23 straipsniui neprieštarauja CK 2.137 straipsnio 1 dalis, pagal kurią įgaliojimu laikomas rašytinis dokumentas, asmens (įgaliotojo) duodamas kitam asmeniui (įgaliotiniui) atstovauti įgaliotojui nustatant ir palaikant santykius su trečiaisiais asmenimis.

6.1. Pareiškėjas prašyme nurodo, kad ginčijamu teisiniu reguliavimu, pagal kurį suformuluotas abstraktus įgaliojimo apibrėžimas, suteikiama itin plati diskrecija aiškinti šį apibrėžimą. Taip, pareiškėjo vertinimu, nėra užtikrinama savininko teisių apsauga ir pažeidžiamas Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtintas nuosavybės neliečiamumo principas. Pasak pareiškėjo, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, priimdamas 2020 m. vasario 19 d. nutartį, vadovavosi ginčijama CK 2.137 straipsnio 1 dalimi ir pažeidė nuosavybės neliečiamumo ir apsaugos principą tuo aspektu, kad neišsiaiškino tikrosios įgaliojimo teisinės galios, jo suteikiamų teisių turinio ir dėl to priėjo prie nepagrįstų išvadų, kad pareiškėjas, veikiantis pagal išduotą įgaliojimą, yra banko

sąskaitos bendrasavininkis. Atsižvelgdamas į tai, minėtas teismas nepagrįstai nustatė, kad kito asmens turimos lėšos jo vardu atidarytoje banko sąskaitoje nuosavybės teise priklauso pareiškėjui, nors sąskaita nebuvo atidaryta pareiškėjo vardu ir jis sąskaitoje esančiomis lėšomis disponavo pagal išduotą įgaliojimą.

6.2. Pažymėtina, kad, priešingai nei nurodo pareiškėjas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas minėtoje 2020 m. vasario 19 d. nutartyje konstatavo, jog pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodyti motyvai, susiję su įgaliojimo tvarkyti banko sąskaitoje esančias kito asmens pinigines lėšas išdavimu, nevertintini. Šiame kontekste Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nurodė, kad banko sąskaitoje buvusių piniginių lėšų, kurias pareiškėjas išgrynino, nuosavybės klausimai mokesčių teisės požiūriu, sprendžiant dėl pareiškėjo apmokestinimo teisėtumo ir pagrįstumo, neturi jokios esminės reikšmės. Taigi Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2020 m. vasario 19 d. nutartį priėmė ne pareiškėjo ginčijamos CK 2.137 straipsnio 1 dalies pagrindu.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjo ginčijamos CK 2.137 straipsnio 1 dalies pagrindu nebuvo priimta sprendimo, kuriuo galėjo būti pažeistos pareiškėjo konstitucinės teisės.

6.3. Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo (*inter alia* 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. KT87-A-S72/2019, 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT19-A-S19/2020, 2020 m. gegužės 6 d. sprendimas Nr. KT88-A-S83/2020).

Vadinasi, pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl CK 2.137 straipsnio 1 dalies atitikties Konstitucijai.

6.4. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

6.5. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį dėl CK 2.137 straipsnio 1 dalies atitikties Konstitucijai ištyrimo.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktais, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-98/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas